

2. Ефремов В. С., Владимирова И. Г. Международные компании: масштабы, структура и тенденции развития. *Экономика: вчера, сегодня, завтра*. 2018. Т. 8. № 10А. С. 400–412.

3. Hirt M., Willmott P. Strategic principles for competing in the digital age. *McKinsey Quarterly*. May 2014. URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/strategy-and-corporate-finance/ourinsights/strategic-principles-for-competing-in-the-digital-age>

4. Sproles G. B. Fashion Theory: a Conceptual Framework. *Advances in Consumer Research*. 1974. Vol. 1, Issue 1. P. 463–471.

Мокряк Альона

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

СТРАТЕГІЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ НАТО

Анотація. У роботі розкрито особливості стратегії публічної дипломатії НАТО. Виявлено, що комітет із публічної політики НАТО щорічно розробляє «Стратегію публічної дипломатії» організації. Стратегія НАТО базується на загальних принципах публічної дипломатії, які були сформульовані у 2003 р радником Державного департаменту США з питань громадської дипломатії К. Россом.

Ключові слова: НАТО, публічна дипломатія, стратегія.

Abstract. The paper reveals the peculiarities of NATO's public diplomacy strategy. It has been found that the NATO Public Policy Committee annually develops the organization's "Public Diplomacy Strategy". NATO's strategy is based on the general principles of public diplomacy, formulated in 2003 by US State Department Adviser on Public Diplomacy K. Ross.

Keywords: NATO, public diplomacy, strategy.

Сьогодні майстерне здійснення публічної дипломатії, грамотне використання так званого гуманітарного ресурсу в усіх його проявах здатні дати державі набагато більше того, на що вона, здавалося б, могла розраховувати за об'єктивними показниками своєї могутності. Це положення застосовується також і до забезпечення військово-політичної безпеки, і до підтримки клімату, сприятливого для економічного співробітництва.

Однією з незаперечних переваг публічної дипломатії є надана їй набагато більша свобода маневру порівняно з простором класичної дипломатії. В межах публічної дипломатії можна не тільки продовжувати обмін думками з тих чи інших злободенних питань, розпочатий у форматі класичної дипломатії – з виведенням обговорення (з урахуванням кількісного розширення та якісної зміни аудиторії) на принципово новий евристичний та аргументаційний рівень, – а й ініціювати дискусії, розгортання яких з тих чи інших причин у класичному форматі видається непродуктивним. Ця властивість публічної дипломатії наділяє її якістю дипломатії превентивної. Володіючи можливістю випереджаючого формування порядку денного, публічна дипломатія, крім виграшу ініціативи, полегшує подальше освоєння висунутих питань у рамках

«класичної» дипломатії. Звичайно, існує коло питань, до яких додаються переважно традиційні дипломатичні техніки (наприклад, проблеми роззброєння або кризового реагування), однак сьогодні переважає тенденція поступального просування публічно-дипломатичних технологій в усіх напрямках дипломатії [2, с. 35].

Оскільки провідним інструментом дипломатії були, є і в осяжному майбутньому залишаться переговори, в місію публічної дипломатії входить оптимізація позицій, займаних цією стороною переговорного процесу.

Щорічно комітет публічної дипломатії НАТО розробляє «Стратегію публічної дипломатії» організації. Цей стратегічний план встановлює цілі і пріоритети для організації, визначає інструменти та підходи для проведення публічної дипломатії. «Стратегія» також вміщує в себе механізми оцінки результатів практичної діяльності. НАТО оцінює ефективність своєї громадської дипломатії за допомогою «доповідей, узагальнюючих накопичений досвід; аналізу даних, зібраних від різних цільових аудиторій; систематичного аналізу засобів масової інформації та преси; регулярних оцінок статистичних даних про використання веб-, електронних публікацій; інформації і прес-служб та інших підрозділів».

Крім того, у 2013 році Департамент публічної політики НАТО спільно з Об'єднаним Центром Аналізу підготував документ під назвою «Рамки стратегічного планування та оцінки публічної дипломатії». Він був розроблений для проведення більш точної оцінки підсумків і підвищення результативності діяльності у сфері громадської дипломатії Альянсу [2, с. 37].

У концентрованому вигляді стратегія розвитку публічної дипломатії НАТО в сучасних умовах представлена в документі Комітету публічної дипломатії альянсу «Стратегія публічної дипломатії». У документі сформульовані два головних пріоритети публічної дипломатії: продемонструвати роль і досягнення НАТО в операціях і місіях (переважно в Афганістані і на Балканах), а також нову ідентичність альянсу і стратегічні напрями його розвитку в умовах важко передбачуваної обстановки. Вказані цільові групи в країнах НАТО і партнерів: політичні лідери, парламентарії, дослідники та експерти у сфері безпеки, журналісти, викладачі, вчені, керівники авторитетних неурядових організацій (НУО) і, особливо, молодь. Міститься рекомендація щодо більш широкого використання потенціалу всіх сучасних засобів комунікації [1, с. 26].

Стратегія базується на загальних принципах публічної дипломатії, які були сформульовані в 2003 р радником Державного департаменту США з питань громадської дипломатії К. Россом. На думку вітчизняних фахівців, сформульовані американцем принципи повною мірою використовуються публічною дипломатією НАТО.

Адаптація змісту і напрямів діяльності публічної дипломатії до вимог сучасності з урахуванням специфіки НАТО зводиться до такого:

- у практичній роботі зроблено акцент на інформації про зниження військової активності НАТО, зокрема і скорочення чисельності збройних сил з переведенням частини з них на знижений рівень боєготовності;

- підкреслюється зниження ролі ядерного компонента у військовій стратегії альянсу;

- одним із провідних напрямів трансформації блоку визначається розвиток невійськових функцій альянсу шляхом проведення політичного курсу на забезпечення безпеки через розвиток діалогу і співпраці;

- роз'яснюються й обґрунтовуються нові місії альянсу, що виходять за межі функцій, визначених Північноатлантичним договором. Водночас головна увага приділяється переорієнтації на рішення нових завдань: врегулювання кризових ситуацій; миротворчість і розширення діалогу з країнами, що не входять в НАТО. У цьому контексті підкреслюється безперервне вдосконалення розгалуженої командної структури збройних сил НАТО, засобів зв'язку, інформації та розвідки;

- у державах-членах НАТО акцент робиться на необхідності суворого виконання узгоджених національних планів розвитку військового потенціалу і дотримання фінансових зобов'язань в межах НАТО;

- у країнах-партнерах громадськість активно обробляється в напрямі прищеплення західних цінностей і навіювання доцільності самого широкого участі в операціях і місіях під егідою НАТО.

Цілі публічної дипломатії в сучасних умовах набувають все більш конкретну і прикладну спрямованість. Поряд з ідеологічною складовою в ній з'явилися й інші параметри, пов'язані з розвитком комунікації у сфері культурного, освітнього обміну [3].

Отже, через це багато задач публічної дипломатії вимагають довгострокової і послідовної реалізації. Важливою її складовою є так званий брендинг. Передбачається, що держава є своєрідним брендом, що накладає певний відбиток на всі пов'язані з ним сфери, включно з інвестиційною привабливістю, розвитком туристичного сектора і низки інших напрямів. Брендинг передбачає зокрема і велику частку неформальних контактів, що також позначає принципову відмінність між методами публічної і традиційної дипломатії.

Джерела та література

1. Соколов Е. Агентство НАТО по связи и информации. *Зарубежное военное обозрение*. 2018. № 12 С. 25–28. URL: http://factmil.com/publ/strana/nato/agentstvo_nato_po_svjazi_i_informacii_2018/61-1-0-1544.

2. Cull N. Public Diplomacy: Taxonomies and Histories. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616. № 1. P. 31–54.

3. «Public Diplomacy» Before Gullion: The Evolution of a Phrase. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>